

PROGRAMA DE LLENGÜES I CULTURES D'ORIGEN:

Informe curs 2024-2025

Contingut

1.	Introducció.....	2
	Reptes en l'ensenyament de llengües addicionals	2
2.	Del Pla LIC al Pla d'Impuls a les Terceres Llengües	3
3.	L'ensenyament i aprenentatge de llengües i cultures d'origen.....	4
3.1	Col·laboració institucional.....	4
3.1.1	Organismes, entitats i associacions col·laboradores	5
3.1.2	Evolució de les activitats i participació de l'alumnat	5
3.1.2.1	Ensenyament en horari extraescolar	6
3.1.2.2	Ensenyament en horari lectiu.....	12
4	Les llengües de la nova ciutadania.....	13
4.1	Àrab	13
4.2	Amazic.....	15
4.3	Romanès.....	16
4.4	Xinès	17
4.5	Ucraïnès	20
4.6	Neerlandès.....	21
4.7	Bengalí	21
4.8	Urdú.....	22
4.9	Portuguès	22
4.10	Rus.....	24
4.11	Llengua i cultura gallegues	24
4.12	Japonès	24
5	Coordinació i gestió de les activitats	25
6	Certificació de coneixements de llengües d'origen	26
6	Formació.....	28
7	Perspectives actuals i de futur	29

ENSENYAMENT I APRENENTATGE DE LLENGÜES ADDICIONALS LES LLENGÜES I CULTURES DE LA NOVA CIUTADANIA

1. Introducció

L'ensenyament de llengües addicionals és un aspecte crucial en un món globalitzat i, en el cas de Catalunya, on el fenomen de la immigració ha estat creixent durant les darreres dècades, aquest tema ha adquirit una rellevància particular. La nova ciutadania porta amb ella un bagatge lingüístic divers, fet que representa tant un repte com una oportunitat per al sistema educatiu català. En aquest informe es presenta una anàlisi de la situació actual amb relació a l'aprenentatge i ensenyament de les llengües addicionals, amb especial èmfasi en les llengües d'origen de la nova ciutadania a Catalunya durant el curs 2024-2025.

Context de la nova ciutadania a Catalunya

Segons les últimes dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), la població immigrada a Catalunya ha augmentat de manera sostinguda durant les darreres dues dècades. Aquesta nova ciutadania procedeix de diversos països, amb una gran diversitat lingüística. Els principals grups de procedència inclouen:

- Àfrica del Nord (Marroc, Algèria, Tunísia)
- Llatinoamèrica (Bolívia, Equador, Perú, Colòmbia, Veneçuela)
- Àsia (Xina, Pakistan, Índia)
- Europa de l'est (Romania, Ucraïna, Bulgària)

Aquesta diversitat ha generat un panorama lingüístic divers dins les aules catalanes, on, a més del català i el castellà, que són llengües oficials, es parlen una gran quantitat de llengües addicionals, com l'àrab, l'amazic, el xinès mandarí, el romanès, l'urdú i d'altres.

Reptes en l'ensenyament de llengües addicionals

1. **Diversitat lingüística i cultural:** La gran varietat de llengües parlades per la nova ciutadania crea un repte per als educadors, que sovint no estan formats per ensenyar a estudiants que parlen llengües no oficials. L'accés a materials d'aprenentatge en aquestes llengües és limitat, i sovint hi ha una manca de recursos per abordar adequadament la diversitat cultural i lingüística.

2. **Adquisició de llengües oficials:** L'objectiu principal del sistema educatiu català és garantir que tots els estudiants assoleixin un alt grau de competència en català i castellà, que són les dues llengües oficials a Catalunya. Per a molts alumnes immigrants, aquestes llengües no són les seves llengües maternes, fet que suposa un repte addicional en el procés d'integració educativa i social.

3. **Suport i recursos:** Hi ha una demanda creixent de programes específics de suport lingüístic per a l'alumnat nouvingut. Les aules d'acollida són un exemple d'aquests esforços per facilitar la integració dels alumnes amb desconeixement de les llengües oficials. Tot i això,

sovint no són suficients per garantir un procés d'aprenentatge òptim, ja que els recursos són limitats i no tots els centres educatius disposen d'aquest tipus d'aules.

2. Del Pla LIC al Pla d'Impuls a les Terceres Llengües

Per atendre l'allau de població immigrada que va arribar a Catalunya a principis del segle XXI, el Departament d'Educació va impulsar el curs 2004-2005 el Pla per a la llengua i la cohesió social (Pla LIC), entès com un nou instrument per aconseguir **l'èxit educatiu de tot l'alumnat** davant de la creixent complexitat i pluralitat de la societat catalana. L'objectiu general del Pla LIC va ser potenciar i consolidar la cohesió social, l'educació intercultural i la llengua catalana en un marc plurilingüe.

El pla LIC es va concretar en tres línies d'acció estratègica: l'**aula d'acollida** per donar una atenció de qualitat a les necessitats primeres de l'alumnat nouvingut, en l'aspecte emocional, curricular i d'aprenentatge de la llengua vehicular de l'escola; el **centre educatiu acollidor**, que planteja una educació de caràcter inclusiu i intercultural, i que treballa per aconseguir l'èxit escolar de tot l'alumnat; i els **plans educatius d'entorn**, una iniciativa de cooperació entre l'escola i l'entorn social que fomenta la construcció d'espais educatius de continuïtat amb el centre escolar i la implicació d'altres agents educatius, especialment les famílies, en l'èxit escolar de l'alumnat.

Paral·lelament, i amb l'objectiu de mantenir el coneixement de les llengües d'origen de l'alumnat nouvingut, atesa la riquesa individual i col·lectiva que representen aquestes llengües i les seves cultures associades, durant el curs 2004-2005 es posaren en marxa diverses accions per promoure l'ensenyament de llengües i cultures vinculades als orígens de l'alumnat nouvingut en horari extraescolar.

Amb aquestes dues accions, s'abordava la diversitat lingüística de les aules i s'organitzava l'acollida de l'alumnat nouvingut; d'una banda, es facilitava l'aprenentatge de la llengua catalana i progressivament de la castellana, i d'una altra, es promovia la convivència harmònica de les diferents cultures i es vetllava pel manteniment de les llengües i cultures dels nous alumnes.

L'objectiu era, doncs, promoure el coneixement de les diferents llengües d'origen de l'alumnat nouvingut, com a signe d'identitat personal, i promoure també el coneixement de la llengua catalana, llengua comuna i vehicular de l'ensenyament i l'aprenentatge. L'any 2007 les classes de llengua de la nova ciutadania es van incloure en el Pla d'impuls a les terceres llengües.

3. L'ensenyament i aprenentatge de llengües i cultures d'origen

Tot i que durant uns anys l'índex d'immigració al nostre país va patir una petita davallada, en els darrers anys s'ha revertit i ha augmentat. Les conseqüències derivades d'aquest fet al sistema educatiu s'han vist reflectides en l'augment del nombre d'aules d'acollida.

No obstant el descens en la quantitat d'alumnat nouvingut, les activitats d'ensenyament i aprenentatge de llengua i cultura d'origen han crescut amb el pas del temps i han esdevingut una proposta d'ensenyament i aprenentatge de llengües estrangeres per a alguns alumnes, i d'aprofundiment i ampliació de coneixements en llengua pròpia per a uns altres.

La voluntat de mantenir les llengües d'origen de l'alumnat fa complexa la tasca del professorat i significa tot un repte per al sistema educatiu. D'una banda, el nombre i diversitat de llengües de la nova ciutadania (portuguès, romanès, xinès, àrab, amazic, bengalí, ucraïnès, rus, quítxua...), dificulta una atenció adequada a tot l'alumnat que permeti tenir en compte els diferents graus de coneixement. D'altra banda, la demanda de classes en aquestes llengües per part de les famílies s'ha incrementat en els darrers anys, especialment en relació amb llengües d'abast internacional com l'àrab o el xinès. Atendre aquesta necessitat implica capacitar nou professorat per tal que sigui competent i disposi de la formació necessària per impartir aquestes classes i, a la vegada, cercar mecanismes que permetin acreditar aquests coneixements lingüístics per part de l'alumnat i reconèixer-los des d'un punt de vista curricular.

Aquest escenari evidencia la necessitat d'intensificar la cooperació i el treball coordinat entre professorat dels centres, professorat de llengües d'origen que actuen en horari extraescolar, institucions, Administració, especialistes i personal assessor, etc. per tal d'aprofundir en aspectes com la metodologia didàctica a emprar per ensenyar les noves llengües, la creació de nous materials didàctics, la incorporació d'aquestes accions formatives en el pla de centre i en el projecte lingüístic, el pilotatge d'experiències, etc.

3.1 Col·laboració institucional

Al llarg dels anys, el Departament d'Educació i Formació Professional s'ha adscrit a convenis de caràcter estatal, d'una banda, o bé ha signat acords amb associacions de persones nouvingudes, d'una altra. Aquestes accions han facilitat la planificació i realització de classes de llengües d'origen en horari extraescolar adreçades fonamentalment, si bé no exclusivament, a l'alumnat de primària. Aquests convenis i acords mantenen obert el diàleg i faciliten la cooperació entre l'Administració de la Generalitat, el professorat de llengües d'origen, el personal dels centres educatius, l'alumnat i les seves famílies.

3.1.1 Organismes, entitats i associacions col·laboradores

Regne del Marroc, en el marc del programa de Llengua Àrab i Cultura Marroquina (LACM) (**àrab**)

Ministeri d'Educació, Investigació i Joventut de Romania, en el marc del programa de Llengua, Cultura i Civilització Romaneses (**romanès**)

Ministeri d'Educació de Portugal, en el marc del programa de Llengua i Cultura Portugueses, i Associació de Pares d'Infants Brasilers a Catalunya (**portuguès**)

Casa Amaziga de Catalunya (**amazic**)

Associació d'Amistat Unida de Dones Xineses d'Espanya, Institut de Cultura Xinesa (signat amb el CEB), Institut Confuci de Barcelona, Fundació Educativa Xinesa, Casa Àsia, UAB (**xinès**)

Associació Txervona Kalyna (**ucraïnès**)

Associació Centre de Llengua i cultura russa Dostoievski de Tarragona, Associació Raduga de Barcelona, Federació de Centres de Llengua Russa (**rus**)

Fundació Japó (**japonès**)

3.1.2 Evolució de les activitats i participació de l'alumnat

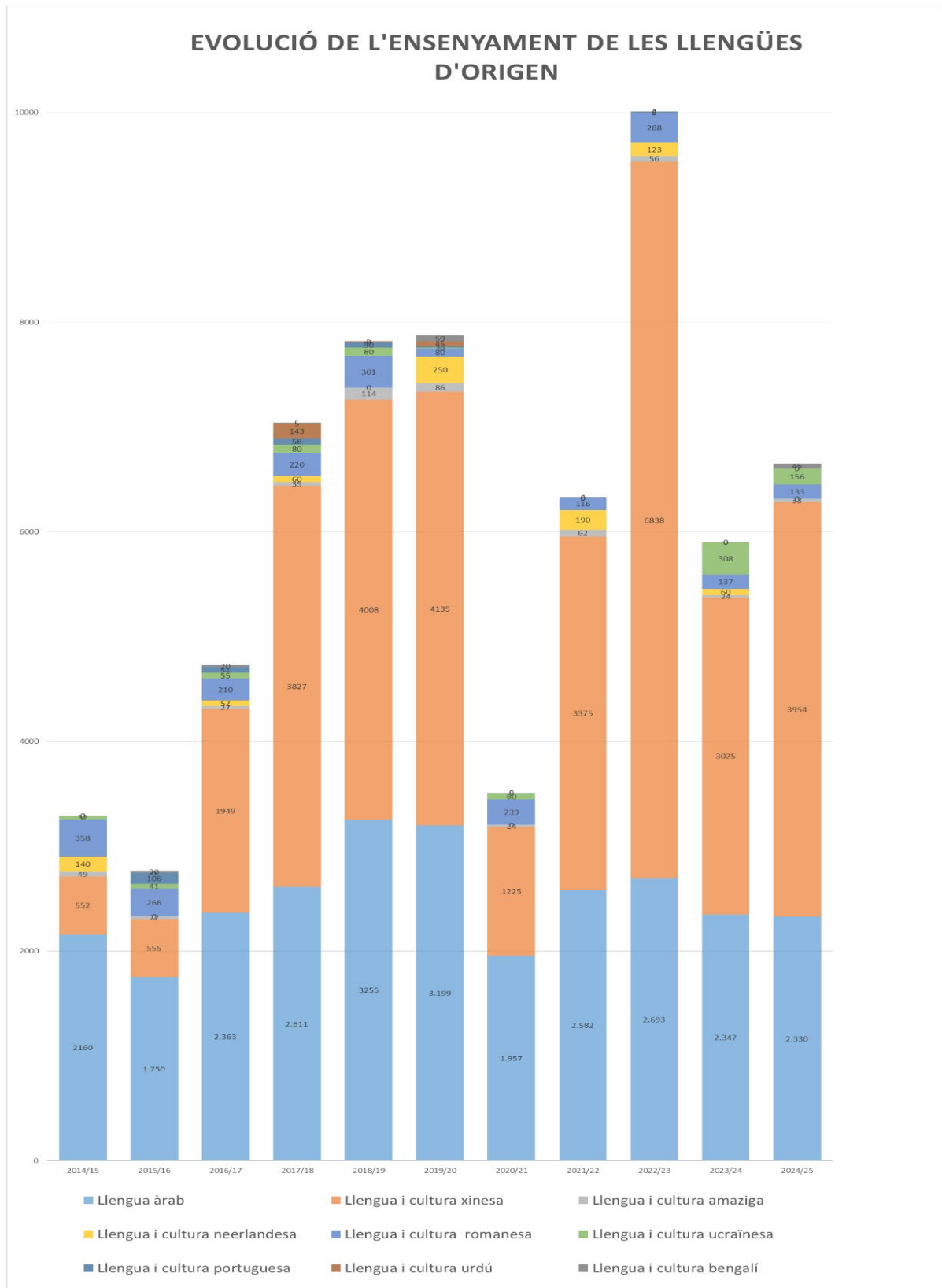
La taula següent mostra la progressiva incorporació de llengües d'origen en el sistema educatiu de Catalunya. En horari lectiu i/o extraescolar.

INCORPORACIÓ PROGRESSIVA DE NOVES LLENGÜES

CURS	LLENGUA
2004-05	ÀRAB
2005-06	XINÈS
2005-06	AMAZIC
2006-07	NEERLANDÈS
2007-08	ROMANÈS
2007-08	UCRAÏNÈS
2008-09	PORTUGUÈS
2009-2010	BENGALÍ
2009-2010	URDÚ
2012-2013	QUÍTXUA
2016-2017	RUS
2021-2022	JAPONÈS
2022-2023	GALLEC
2022-2023	COREÀ

3.1.2.1 Ensenyament en horari extraescolar

Evolució del nombre alumnes participants en les activitats dels últims 11 cursos, fins al curs 2024-2025.

Podem veure, tot seguit, l'assistència d'alumnes al programa d'activitats extraescolars per curs i llengua d'aprenentatge des del curs 2004-05.

Evolució de l'ensenyament en horari extraescolar

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
2004/05	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	981
TOTAL		981
2005/06	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	981
	Llengua i cultura xinesa	80
	Llengua i cultura amaziga	81
TOTAL		1.142
2006/07	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	1211
	Llengua i cultura xinesa	71
	Llengua i cultura amaziga	81
	Llengua i cultura neerlandesa	133
TOTAL		1.486
2007/08	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	1.200
	Llengua i cultura xinesa	129
	Llengua i cultura amaziga	91
	Llengua i cultura neerlandesa	130
	Llengua i cultura romanesa	180
TOTAL		1.730
2008/09	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	1.596
	Llengua i cultura xinesa	185
	Llengua i cultura amaziga	109
	Llengua i cultura neerlandesa	125
	Llengua i cultura romanesa	465
	Llengua i cultura ucraïnesa	35
TOTAL		2.526
2009/10	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	1.596
	Llengua i cultura xinesa	217
	Llengua i cultura amaziga	134
	Llengua i cultura neerlandesa	165
	Llengua i cultura romanesa	308
	Llengua i cultura ucraïnesa	58
	Llengua i cultura bengalí	25
	Llengua i cultura portuguesa	227
TOTAL		2.755
2010/11	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	1682
	Llengua i cultura xinesa	390
	Llengua i cultura amaziga	98

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
	Llengua i cultura neerlandesa	137
	Llengua i cultura romanesa	204
	Llengua i cultura ucraïnesa	53
	Llengua i cultura bengalí	57
	Llengua i cultura portuguesa	227
	Llengua i cultura urdú	20
TOTAL		2.884
2011/12	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2.409
	Llengua i cultura xinesa	199
	Llengua i cultura amaziga	49
	Llengua i cultura neerlandesa	137
	Llengua i cultura romanesa	210
	Llengua i cultura ucraïnesa	42
	Llengua i cultura bengalí	30
	Llengua i cultura portuguesa	300
	Llengua i cultura urdú	20
TOTAL		3.396
2012/13	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2.145
	Llengua i cultura xinesa	308
	Llengua i cultura amaziga	49
	Llengua i cultura neerlandesa	162
	Llengua i cultura romanesa	302
	Llengua i cultura ucraïnesa	35
	Llengua i cultura bengalí	30
	Llengua i cultura portuguesa	330
	Llengua i cultura quítxua	4
TOTAL		3.425
2013/14	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2.160
	Llengua i cultura xinesa	434
	Llengua i cultura amaziga	49
	Llengua i cultura neerlandesa	140
	Llengua i cultura romanesa	346
	Llengua i cultura ucraïnesa	32
	Llengua i cultura bengalí	15
	Llengua i cultura portuguesa	212
	Llengua i cultura urdú	6
TOTAL		3.264

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
2014/15	LACM (Llengua àrab i cultura marroquí)	2.160
	Llengua i cultura xinesa	552
	Llengua i cultura amaziga	49
	Llengua i cultura neerlandesa	140
	Llengua i cultura romanesa	358
	Llengua i cultura ucraïnesa	32
	Llengua i cultura bengalí	15
	Llengua i cultura portuguesa	106
TOTAL		3.412
2015/16		
	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	1.750
	Llengua i cultura xinesa	555
	Llengua i cultura amaziga	27
	Llengua i cultura romanesa	266
	Llengua i cultura ucraïnesa	41
	Llengua i cultura bengalí	20
	Llengua i cultura portuguesa	106
TOTAL		2.765
2016/17	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2.362
	Llengua i cultura xinesa	1.949
	Llengua i cultura amaziga	27
	Llengua i cultura neerlandesa	52
	Llengua i cultura romanesa	210
	Llengua i cultura ucraïnesa	55
	Llengua i cultura bengalí	20
	Llengua i cultura portuguesa	51
TOTAL		4.706
2017/18	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2.611
	Llengua i cultura xinesa	3.827
	Llengua i cultura amaziga	35
	Llengua i cultura neerlandesa	60
	Llengua i cultura romanesa	220
	Llengua i cultura ucraïnesa	80
	Llengua i cultura bengalí	5
	Llengua i cultura portuguesa	58
TOTAL		6.836

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
2018/19	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	3.255
	Llengua i cultura xinesa	4.008
	Llengua i cultura amaziga	114
	Llengua i cultura romanesa	301
	Llengua i cultura ucraïnesa	80
	Llengua i cultura bengalí	5
	Llengua i cultura portuguesa	50
TOTAL		7.813
2019/20	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	3.199
	Llengua i cultura xinesa	4.135* ¹
	Llengua i cultura amaziga	86
	Llengua i cultura romanesa	250
	Llengua i cultura ucraïnesa	80*
	Llengua i cultura bengalí	5*
	Llengua i cultura portuguesa	59
	Llengua i cultura urdú	15*
TOTAL		7.829
2020/21	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	1.640
	Llengua i cultura xinesa	2.088
	Llengua i cultura amaziga	24
	Llengua i cultura romanesa	239
	Llengua i cultura ucraïnesa	60
	Llengua i cultura bengalí	-
	Llengua i cultura portuguesa	5
	Llengua i cultura urdú	31
	Llengua i cultura romaní	25
	Llengua i cultura russa	50
TOTAL		4.087

^{1*} *Dades no disponibles*: a causa de la situació d'excepcionalitat provocada per la COVID-19, no ha estat possible accedir a algunes d'aquestes dades. S'han mantingut, per tant, les dades del curs 2018-2019, fet que ha afectat el còmput real total d'alumnat que ha participat en les activitats extraescolars del curs 2019-2020.

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
2021/22	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2.582
	Llengua i cultura xinesa	3.375
	Llengua i cultura amaziga	62
	Llengua i cultura romanesa	190
	Llengua i cultura ucraïnesa	116
	Llengua i cultura portuguesa	6
	Llengua i cultura romaní	184
	Llengua i cultura russa	204
	Llengua i cultura japonesa	12
	Llengua i cultura neerlandesa	80
TOTAL		6.811
2022/23	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2.576
	Llengua i cultura xinesa	2.878
	Llengua i cultura amaziga	56
	Llengua i cultura romanesa	123
	Llengua i cultura ucraïnesa	288
	Llengua i cultura portuguesa	3
	Llengua i cultura romaní	143
	Llengua i cultura russa	220
	Llengua i cultura japonesa	---
	Llengua i cultura neerlandesa	60
	Llengua i cultura urdú	8
	Llengua i cultura coreana	100
TOTAL		6.455
2023/24	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)	2235
	Llengua i cultura xinesa	740
	Llengua i cultura amaziga	24
	Llengua i cultura romanesa	137
	Llengua i cultura ucraïnesa	308
	Llengua i cultura portuguesa	0
	Llengua i cultura russa	140
	Llengua i cultura neerlandesa	60
	Llengua i cultura urdú	8
	Llengua i cultura coreana	150
TOTAL		3802

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
2024/25	LACM (Llengua àrab i cultura marroquina)+ àrab	2243
	Llengua i cultura xinesa	2702
	Llengua i cultura amaziga	18
	Llengua i cultura romanesa	133
	Llengua i cultura ucraïnesa	156
	Llengua i cultura portuguesa	0
	Llengua i cultura russa	137
	Llengua i cultura neerlandesa	146
	Llengua i cultura urdú	45
	Llengua i cultura coreana	150
	Llengua i cultura bengalines	45
TOTAL		5775

3.1.2.2 Ensenyament en horari lectiu

LLENGUA	CURS
ÀRAB	2018-2019
XINÈS	2018-2019
JAPONÈS	2021-2022
GALLEC	2021-2022

Evolució de l'ensenyament en horari lectiu

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
2018/19	Llengua i cultura àrab	222
	Llengua i cultura xinesa	260
TOTAL		482
2019/20	Llengua i cultura àrab	46
	Llengua i cultura xinesa	581
TOTAL		627
2020/21	Llengua i cultura àrab	155
	Llengua i cultura xinesa	863
TOTAL		1.018

Curs escolar	Programa	Nombre d'alumnes
2021/22	Llengua i cultura àrab	164
	Llengua i cultura xinesa	1455
	Llengua i cultura japonesa	12
	Llengua i cultura gallega	150
TOTAL		1.761
2022/23	Llengua i cultura àrab	117
	Llengua i cultura xinesa	3.960
	Llengua i cultura japonesa	16
	Llengua i cultura gallega	130
TOTAL		4.243
2023/24	Llengua i cultura àrab	112
	Llengua i cultura xinesa	2285
	Llengua i cultura japonesa	150
	Llengua i cultura russa	6
TOTAL		2.522
2024/25	Llengua i cultura àrab	87
	Llengua i cultura xinesa	1339
	Llengua i cultura japonesa	163
	Llengua i cultura russa	0
	Llengua i cultura amazigues	14
TOTAL		1603

4 Les llengües de la nova ciutadania

4.1 Àrab

L'àrab ocupa el quart lloc entre les llengües més parlades al món. Actualment, és llengua oficial o cooficial en una vintena d'estats de l'Àfrica i del Pròxim Orient: Algèria, Aràbia Saudita, Bahrain, Djibouti, Egipte, Eritrea, Iraq, Israel, Líbia, Marroc, Tunísia, Txad, entre altres. A Catalunya, els alumnes que poden tenir l'àrab com a llengua familiar procedeixen majoritàriament del Marroc i, en un nombre molt inferior, d'Algèria.

Així doncs, en el curs 2024-2025, en els centres públics i privats en règim de concert, hi havia gairebé 45.000 alumnes amb nacionalitat de països on es parla l'àrab. D'aquests, més de 42.000 són nascuts al Marroc i 1.300 a Algèria. Aquestes xifres inclouen tant els parlants de dàrija (àrab marroquí) com els d'amazic, que es calcula que és la llengua familiar d'entre el 50% i el 80% dels alumnes del Magreb que hi ha a Catalunya.

Diversos centres educatius ofereixen cursos de llengua àrab i cultura marroquina en horari extraescolar. Aquesta actuació es desenvolupa en el marc del Conveni de Cooperació Cultural signat entre l'Estat espanyol i el Govern del Marroc el 1980 i que va entrar en vigor el 1985. Aquest conveni estableix les bases del programa de Llengua Àrab i Cultura Marroquina (LACM), implantat de manera oficial a l'Estat espanyol el curs 1994-1995. El programa preveu dues modalitats formatives: en horari lectiu i en horari extraescolar. Les classes són impartides per professorat funcionari nomenat i retribuint pel Ministeri marroquí d'Educació Nacional,

seleccionat a través de la Fundació Hassan II, i destinat a Catalunya per un període mínim de quatre anys.

Les classes s'ofereixen a alumnat de primària i secundària obligatòria i són gratuïtes. Els alumnes de més de 15 anys poden obtenir un certificat oficial de coneixement de l'àrab a través de les escoles oficials d'idiomes.

El professorat adscrit a aquest programa rep una formació anual sobre el sistema educatiu català, estratègies per a la gestió de l'aula, i metodologia i recursos didàctics. D'altra banda, s'incentiva l'aprenentatge de la llengua catalana per part d'aquest professorat, tot facilitant-li informació sobre les classes de català que ofereixen les escoles oficials d'idiomes i/o el Consorci per a la Normalització Lingüística.

Fins el curs 2017-2018, totes les classes del programa LACM s'havien realitzat en horari extraescolar. A partir del curs 2018-2019, per primer cop, les classes d'àrab s'imparteixen també en horari escolar tant a l'educació primària com a la secundària.

L'àrab es pot impartir, des del curs 2020-21 i un cop publicat el currículum de llengua i cultura àrab, així com diversos materials didàctics de suport a la docència, , com a segona llengua estrangera a secundària. Per fer-ho, tal com consta en els Documents d'Organització i Gestió del Centre, el docent ha d'acreditar que disposa o bé d'una titulació de grau o llicenciatura en àrab o bé d'una titulació de llicenciatura o grau de la branca d'humanitats acompanyada d'un certificat de nivell C1 d'àrab o bé d'una titulació de llicenciatura o grau d'una altra especialitat acompanyada d'un certificat de nivell C2 d'àrab. La llengua i la cultura àrabs també es poden oferir com a optatives generals a secundària i com a tallers d'introducció a la llengua i cultura àrabs a primària.

Per donar suport als docents que imparteixen aquesta llengua en horari lectiu a l'ESO, s'han publicat materials didàctics que es troben allotjats a la web Nodes del Programa de Llengües i Cultures d'Origen: <https://projectes.xtec.cat/origen/arab/unitats-didactiques/>

Durant el curs 2024-2025, 125 centres de primària i secundària han participat en el programa LACM, amb un total de 2.192 alumnes distribuïts en les dues modalitats d'aprenentatge següents:

- Modalitat A (en horari extraescolar): 2.115 alumnes participants de primària i secundària.
- Modalitat B (en horari lectiu): (3 centres d'ESO i primària); 77 alumnes participants

En horari lectiu, també s'han fet classes en un institut a càrrec de professorat del sistema:

INS Mont Perdut (VOC): 10 alumnes

Aquest centre, a més, ha guanyat l'**eTwinning National Quality Label** pel projecte **Cultur@s** realitzat conjuntament amb un centre de Tunísia (INS de Grombaila, Nabeul) i un altre centre d'Albacete (INS Melchor de Macanaz, Hellín).

4.2 Amazic

La llengua amaziga té parlants al Marroc (12 milions de parlants, 40% de la població marroquina), Algèria (7 milions, 25% de la població), Tunísia, Mauritània, Líbia, Egipte, Burkina Faso, Níger, Nigèria i Mali (on és oficial). Inclou diverses varietats dialectals, entre les quals el rifyen (tarifit), el beràber o tamazight i el taixelhit. Els alumnes catalans que tenen l'amazic com a llengua familiar procedeixen majoritàriament del Marroc, que és la procedència més nombrosa d'alumnes de l'alumnat d'origen estranger. En el curs 2024-2025, en els centres públics i privats en règim de concert, hi havia més de 43.000 alumnes d'origen marroquí matriculats. S'estima que entre el 50% i el 80% de l'alumnat marroquí té l'amazic com a llengua familiar.

L'any 2002 el Parlament de Catalunya va instar el Govern de la Generalitat a donar suport a la identitat, la llengua i cultura del poble amazic. L'aprenentatge de l'amazic s'ofereix des del curs 2005-2006 en horari extraescolar fruit de l'acord entre el Departament d'Educació i l'Assemblea Amaziga de Catalunya. Des del curs 2012-13, i atesa la dissolució de l'Assemblea, imparteix aquestes classes la Casa Amaziga, amb qui el Departament d'Educació i Formació Professional ha formalitzat un acord de col·laboració. L'entitat ofereix cursos i tallers sobre llengua i cultura amazigues, dona suport a la realització d'activitats interculturals i promou l'establiment de relacions bilaterals entre Catalunya i Tamazgha. Les classes s'ofereixen a l'alumnat d'educació infantil, primària i secundària, i són gratuïtes. En aquests moments es fan classes d'amazic a Sabadell, Montcada i Reixac, i Manresa.

La tendència de les famílies, no obstant això, ha estat incrementar les peticions de classes en llengua àrab en detriment de l'amazic.

Durant el 2021-2022, es va dur a terme el curs d'extensió universitària "Introducció a la Didàctica de la Llengua i Cultura Amazigues", a càrrec del professor de la Universitat de Barcelona, Carles Múrcia. Els objectius d'aquesta formació van ser:

- Capacitar docents del sistema educatiu per impartir la llengua i cultura amazigues a secundària.
- Presentar casos de bones pràctiques a l'aula i amb famílies de context cultural amazic.

Van certificar la formació un total de 12 docents, fet que els capacita per impartir llengua i cultura amazigues als centres educatius.

Durant el curs 2024-2025 s'han impartit classes de llengua i cultura amazigues en benefici de l'alumnat d'origen amazic de Sabadell en format extraescolar, a càrrec de la Casa Amaziga de Catalunya. Hi han participat 18 alumnes. L'entitat també ha ofert 11 tallers en centres de primària i secundària sobre cultura amaziga.

En aquest curs, l'amazic també s'ha ensenyat en un institut de secundària (l'INS Antoni Pous i Argila) com a matèria optativa a l'ESO. L'han cursat 14 alumnes.

D'altra banda, s'han elaborat i publicat [materials didàctics](#) de suport a la docència de nivell inicial. Aquests materials es ha elaborat professorat que va superar el curs d'extensió universitària de la UB *Introducció a la Didàctica de la Llengua i Cultura Amazigues* i han estat supervisats i validats per professionals de la UB i del Servei de Llengües Estrangeres i d'Origen del Departament d'Educació i Formació Professional.

4.3 Romanès

El romanès és una llengua romànica parlada per uns 25 milions de persones arreu del món. És la llengua majoritària de Romania i de la República de Moldàvia, on també té estatus de llengua oficial. També hi ha minories romaneses a Hongria, Sèrbia i Ucraïna.

En el curs 2024-2025 l'alumnat de parla romanesa ha estat el segon col·lectiu d'origen estranger més nombrós als centres educatius de Catalunya, amb gairebé 13.000 alumnes amb nacionalitat d'un país on es parla romanès.

Des del curs 2007-2008 s'ofereixen classes de llengua, cultura i civilització romaneses (LCCR) en el marc dels acords de cooperació educativa entre Romania i Espanya, i del conveni signat entre el Departament d'Educació i el Ministeri d'Educació, Innovació i Joventut de Romania per a l'ensenyament del romanès en horari extraescolar. Aquest programa és finançat pel Govern de Romania, a través de l'Institut de Llengua Romanesa, el qual proporciona el professorat, el programa d'estudis, els llibres de text i altres materials didàctics. Els cursos són impartits per professorat graduat o llicenciat en l'àmbit d'humanitats. Les classes s'ofereixen de manera gratuïta a alumnat de primària i secundària.

Actualment, aquestes classes es duen a terme en horari extraescolar i fonamentalment en localitats que destaquen pel nombre de població d'origen romanès empadronada, com és el cas d'algunes poblacions de Lleida.

Durant el curs 2024-2025, s'han impartit classes de romanès en horari extraescolar a 133 alumnes. Aquestes classes de romanès s'han dut a terme a la província de Lleida. Malauradament, no s'ha pogut atendre a la totalitat de centres que van fer la sol·licitud, ja que no es van cobrir dues places docents.

4.4 Xinès

El xinès és la llengua que té el nombre de parlants més elevat del món (uns 1.200 milions). Es parla a la Xina continental, Hong Kong, Taiwan, Singapur, Malàisia i Indonèsia. De fet, a la Xina es parlen diverses llengües xineses, tot i que és el mandarí la varietat de referència [1].

En el curs 2024-2025, a les escoles de Catalunya públiques o privades en règim de concert, hi havia gairebé d'11.000 alumnes matriculats amb nacionalitat d'un país on es parla xinès. Aquests alumnes poden parlar xinès mandarí/putonghua (la llengua comuna), però sovint tenen altres llengües familiars (i ser l'única llengua que coneixen), segons la zona de procedència (wu, xinès cantonès o yuè, zhunag, min, entre altres). El col·lectiu xinès ha arribat a Catalunya sobretot durant el darrer quinquenni i s'ha instal·lat fonamentalment a les comarques de Barcelona, que concentren més del 80% dels empadronats d'aquest origen. Les ciutats amb un nombre més elevat de població xinesa són Barcelona, Santa Coloma de Gramenet i Badalona.

Més enllà de l'enriquiment individual que significa l'aprenentatge d'una nova llengua, cal tenir present l'avantatge competitiu en un mercat global d'una societat plurilingüe. Conscient d'aquesta realitat, el Departament ha impulsat diverses accions encaminades a fomentar l'aprenentatge de la llengua i la cultura xineses a través de les escoles, i en col·laboració amb associacions i entitats vinculades o representatives del col·lectiu xinès.

Des del curs 2005-2006 s'ofereixen classes de xinès en horari extraescolar. Aquestes accions es duen a terme gràcies a la col·laboració amb institucions i entitats, com l'Asociación de Amistad Unida de Mujeres Chinas de España, l'Institut de Cultura Xinesa i, més recentment, la Fundació Institut Confuci de Barcelona. La llengua que s'ensenya és, en tots els casos, el xinès mandarí. Les classes s'ofereixen a alumnat d'educació infantil, primària i secundària.

Els alumnes de més de 15 anys poden obtenir un certificat oficial de coneixement de xinès a través de les escoles oficials d'idiomes. L'alumnat també es pot presentar a les proves conduents a l'obtenció d'un certificat oficial que expedeix la Fundació Institut Confuci de Barcelona.

L'Asociación de Amistad Unida de Mujeres Chinas de España és una entitat que acompanya i acull els immigrants xinesos donant-los suport en l'àmbit social, cultural i laboral, i facilitant-los la integració a Catalunya. L'Institut de Cultura Xinesa, al seu torn, va néixer amb l'objectiu d'establir vincles entre Espanya i la Xina a través del coneixement de la llengua i la cultura xinesa i de les diverses manifestacions culturals i artístiques d'aquell país. Organitza classes i cursos per a nens i adults, i prepara activitats i exposicions de caràcter cultural.

El curs 2015-16 el Departament va signar un acord de col·laboració amb la Fundació Institut Confuci de Barcelona, a través del qual s'amplia l'oferta de classes de xinès mandarí en horari extraescolar, s'incrementen les possibilitats d'acreditar coneixements de xinès i s'ofereixen beques per a colònies d'estiu a la Xina adreçades a l'alumnat dels cursos.

En el curs 2017-2018 es van obrir noves vies de cooperació amb la Fundació Educativa Xinesa de Barcelona. Aquesta Fundació va impartir classes de xinès a Barcelona, Badalona i Santa

Coloma. A través d'aquesta entitat, en aquell curs, més de 2.000 alumnes van assistir a les classes que ofereix la institució en horari extraescolar.

La formació que ofereixen les institucions amb qui col·labora el Departament s'adreça tant a estudiants d'origen xinès matriculats en centres sostinguts amb fons públics com a alumnat autòcton. Fins ara, les classes s'han concentrat, principalment, en centres de Tarragona i Barcelona ciutat i província.

En els darrers anys, s'han presentat als exàmens oficials de xinès que administra l'Institut Confuci de Barcelona tant alumnes d'aquests centres com d'altres que estudien xinès en horari escolar en centres públics de Catalunya.

Ensenyament de la llengua i cultura xineses als centres educatius de Catalunya

Diversos centres públics i concertats de les províncies de Lleida, Girona i de les comarques del Penedès i del Maresme imparteixen classes de xinès en horari lectiu com a assignatura optativa a l'educació secundària.

Per donar suport als docents que imparteixen aquesta llengua en horari lectiu a l'ESO, s'han publicat materials didàctics que es troben allotjats a la web Nodes del Programa de Llengües i Cultures d'Origen: <https://projectes.xtec.cat/origen/xines/unitats-didactiques-2/>

Pel que fa al professorat encarregat d'impartir aquestes classes és, majoritàriament, professorat del sistema educatiu amb coneixements acreditats de llengua xinesa. Des del curs 2020-2021, un cop publicat el currículum de llengua i cultura xinesa, la matèria es pot impartir com a segona llengua estrangera a secundària.

Segons les instruccions d'inici de curs, el docent ha d'acreditar una de les següents titulacions:

- Grau o llicenciatura en llengua xinesa.
- Grau o llicenciatura de la branca d'humanitats amb certificat de nivell C1 de xinès.
- Grau o llicenciatura d'una altra especialitat amb certificat de nivell C2 de xinès.

A més, la llengua i cultura xineses també es poden oferir com a optatives generals a secundària i com a tallers d'introducció a primària.

Durant el curs 2024-2025:

a) En horari lectiu

El xinès s'ha ensenyat en 17 centres educatius amb un total de 1.339 alumnes. Aquest alumnat, majoritàriament cursa estudis de secundària. Les classes en horari lectiu han estat impartides per professorat del sistema educatiu en el cas dels centres públics i per acadèmies o entitats en els cas dels concertats i privats.

b) En horari extraescolar

En horari extraescolar, durant el curs 2024-25 el xinès s'ha ensenyat en un total de 32 centres tant de primària com de secundària amb un total de 2.702 alumnes. En aquest cas l'actuació

ha estat fruit de la col·laboració amb institucions i entitats, com l'Asociación de Amistad Unida de Mujeres Chinas de España, l'Institut de Cultura Xinesa i la Fundació Institut Confuci de Barcelona.

Programes d'intercanvi i col·laboració internacional

Els centres catalans que imparteixen xinès han participat en intercanvis educatius amb la Xina, gestionats a través del Servei de Llengües Estrangeres i d'Origen, com ara el programa Jessie Discover Jiangsu.

Des del 2016, el Departament d'Educació col·labora amb JESIE (Jiangsu Education Services for International Exchange) en el marc del programa Discover Jiangsu d'aquest organisme, que facilita que l'alumnat d'altres països faci una estada de dues setmanes en centres educatius de la província de Jiangsu per conèixer millor la llengua i cultura xineses, i dur a terme un intercanvi cultural.

El Departament provincial d'Educació de Jiangsú (República Popular de la Xina) i la Generalitat de Catalunya van formalitzar el 2015 un acord de col·laboració en diversos àmbits (econòmic, social, cultural, etc.) per fomentar els intercanvis educatius. Actualment l'acord de col·laboració està pendent de renovació.

Accions i activitats de mobilitat

2016:

15 alumnes de centres públics i concertats (ESC La Salle Girona, INS Canet de Mar, INS Salvador Vilaseca, ESC Súnion i ESC Dominiques de l'Ensenyament) van viatjar a la Xina per participar en un programa d'intercanvi cultural per a joves.

2018:

4 docents amb càrrecs directius (de l'SI La Miquela de Bescanó, l'INS Pompeu Fabra de Martorell, l'ESC Prat de la Riba i l'ESC Pompeu Fabra de Reus) van participar en el Fòrum Internacional per a Directors/es de Centres Educatius.

També es va organitzar una estada per a alumnat de l'Institut Nou de Vilafranca a la ciutat de Xangai, en el marc del programa Shanghai Youth Camp, impulsat pel Ministeri d'Educació xinès. Hi van participar 10 alumnes.

2020:

El conseller d'Educació i el director de l'INS Quatre Cantons van ser convidats a participar en el 16è Fòrum Internacional per a Directors/es de Centres Educatius.

2023:

Es va organitzar una estada (28 juliol-5 agost) per a alumnat de 4t d'ESO i 1r de Batxillerat de l'INS Sunsi Móra i INS Nou de Vilafranca. 28 alumnes que cursaven xinès com a segona llengua estrangera en els dos centres que ofereixen aquesta matèria en horari lectiu.

Finalment, durant el curs 2024-2025 s'ha donat suport al **1r Concurs d'Oratòria i Recitació en Llengua Xinesa**. L'esdeveniment va ser organitzat per Panda Idioma, entitat dedicada a l'ensenyament de xinès en horari extraescolar i va comptar amb la col·laboració d'institucions com ara Xina - Europe Cultural Exchange Association, Communication University de la Xina School of Humanities, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Universitat Pompeu Fabra (UPF), Casa Àsia, Projecte Xeix, Eix Fort Pienc i el Consolat General de la República Popular de la Xina a Barcelona.

El concurs s'adreçava a alumnat estudiant de xinès de primer de primària a segon de batxillerat i es van rebre més de 300 enregistraments (amb la recitació de poemes clàssics xinesos i obres publicades a la Xina antiga, moderna i contemporània) procedents de 10 centres educatius on s'imparteixen classes de xinès.

4.5 Ucraïnès

L'ucraïnès és llengua oficial d'Ucraïna, on té més de 35 milions de parlants. També es parla en altres països com ara Rússia, Moldàvia, Polònia, Bielorússia, Romania i Eslovàquia. En total, es calcula que el parlen uns 40 milions de persones en tot el món. Es tracta d'una llengua rica en varietats dialectals a causa de la gran extensió del territori i de la fragmentació política que ha viscut Ucraïna.

Durant el curs 2019-2020 es va impartir en horari extraescolar a l'ESC Lluís Vives (50 alumnes) i a l'IE de Roquetes (30 alumnes), ambdós de Barcelona, i al curs 2020-2021 60 alumnes de diferents centres de Barcelona van estudiar aquesta llengua a l'INS Emperador Carles a través de l'Associació d'ucraïnesos a Catalunya "Txervona Kalyna".

Fins al mes de febrer de 2022, 58 alumnes estudiaven ucraïnès en horari extraescolar a la ciutat de Barcelona, a través de l'Associació Txervona Kalyna. A Guissona, 58 alumnes ho feien a càrrec de l'Associació Eslava Oriental.

El conflicte bèl·lic entre Rússia i Ucraïna va comportar l'èxode massiu de població ucraïnesa a diferents punts d'Europa. Des de l'1 de març de 2022 i fins acabar el curs 2021-2022 havien arribat a Catalunya 4.255 infants i joves refugiats (alumnat comprès entre les etapes d'educació infantil i batxillerat).

El Servei de Llengües Estrangeres i d'Origen va publicar un [recull de recursos](#) per conèixer la llengua ucraïnesa adreçat als centres que havien acollit aquest alumnat. D'altra banda, i per tal d'acollir els refugiats en edat escolar, el Ministeri d'Educació i Formació Professional va crear un programa de suport a la comunitat ucraïnesa desplaçada consistent en la selecció de persones d'aquest origen per dur a terme tasques de mediació i suport en llengua ucraïnesa als centres educatius que acollien alumnat ucraïnès. En total, el programa va proveir 31 recursos d'aquesta tipologia amb els quals es van poder atendre 46 centres de primària i secundària fins al mes de desembre de 2022.

Durant el curs 2024-2025, més de 7.000 infants i joves amb nacionalitat ucraïnesa han estudiat a Catalunya (alumnat comprès en les etapes d'educació infantil a batxillerat).

El curs 2024-2025, 156 alumnes de primària i secundària han assistit a les classes de llengua i cultura ucraïneses organitzades per diferents entitats: Associació ucraïnesa "Djereło", Associació eslava oriental" i l'Associació d'Ucraïnesos a Catalunya "Tarás Shevchenko".

4.6 Neerlandès

El neerlandès es parla als Països Baixos, al nord de Bèlgica -concretament a la regió de Flandes i a Brussel·les-, al nord-oest de França, al Surinam, Aruba i a les antigues Antilles Neerlandeses. A tot el món es calcula que parlen aquesta llengua uns 21 milions de persones.

En el curs 2024-2025, a les escoles de Catalunya públiques o privades en règim de concert hi havia més de 1.200 alumnes matriculats amb nacionalitat d'un país on es parla el neerlandès. L'any 2006 es va signar una declaració entre el Departament d'Educació i la Fundació per la Llengua i la Cultura Holandeses a Catalunya (Stichting Nederlandse Taal en Cultuur Barcelona), organització no governamental creada l'any 1992 amb l'objectiu d'oferir ensenyament d'aquesta llengua i d'aspectes culturals, i fomentar la col·laboració amb els Països Baixos i Bèlgica. Les classes s'ofereixen en horari extraescolar i s'adrecen a alumnat d'educació infantil, primària i secundària. Els alumnes de més de 15 anys poden obtenir un certificat oficial de coneixement de neerlandès a través de les escoles oficials d'idiomes.

El cursos 2022-2023, 2023-2024, i 2024-2025 60 alumnes de diferents centres de Barcelona van participar a les classes extraescolars de l'Escola la Farigola del Clot. Les classes van anar a càrrec de l'entitat Stichting Neferlan in BCN (SNIB).

Al curs 2024-2025 un total de 146 alumnes de tres escoles de Sant Cugat, Castelldefels i Barcelona van participar a les classes extraescolars organitzades per L'Oranje-Dijkschool.

4.7 Bengali

El bengali, amb uns 250 milions de parlants en total, és la sisena llengua més parlada al món. Uns 110 milions de parlants d'aquesta llengua procedeixen de Bangladesh i uns 70 milions, de la República d'Índia.

Els alumnes escolaritzats en centres escolars catalans que tenen el bengali com a llengua familiar procedeixen majoritàriament de Bangladesh.

En el curs 2024-2025, a les escoles de Catalunya públiques o privades en règim de concert, hi havia més de 4.600 alumnes matriculats procedents d'un país on es parla el bengali. Des de l'any 2009 s'ofereixen classes de bengali en horari extraescolar gràcies a un acord de col·laboració entre el Departament d'Educació i l'Associació Sociocultural de Bangladesh a Barcelona. Aquesta associació té per objecte promoure les classes de llengua i cultura bengali, donar suport a l'educació integral dels alumnes de parla bengali, així com donar a conèixer la seva llengua i cultura a tota la comunitat educativa.

Dins d'aquest marc de col·laboració, en el curs 2019-2020 es van impartir classes de llengua i cultura bengali a l'Escola Castella de Barcelona en horari extraescolar.

Els efectes de la pandèmia han fet que durant els cursos 2020-2021, 2021-22, 2022-23, i 2023-2024 no s'impartissin classes d'aquesta llengua en cap centre de Catalunya.

Durant el curs 2024-25, 45 alumnes han estudiat bengalí en horari extraescolar. Les classes han estat impartides per l'entitat Bangla School.

4.8 Urdú

Atès l'elevat nombre d'alumnes d'origen paquistanès present a les nostres aules, des del curs 2010-11 s'impulsen classes d'aquesta llengua amb professorat nadiu en horari extraescolar. El Departament d'Educació va actuar, primerament, en el marc d'un conveni amb l'Associació Catalanopaquistanesa i, més tard, amb l'Associació SAHA; en tots dos casos l'objectiu era organitzar classes de llengua i cultura urdú en els centres educatius interessats. En aquest cas, i a conseqüència del caràcter voluntari de les accions d'aquestes associacions, el programa no s'ha consolidat.

En el curs 2024-25 hi havia més de 8.200 alumnes amb nacionalitat paquistanesa matriculats a educació infantil, primària, secundària i batxillerat de centres públics i concertats.

Segons les dades de què disposem, els cursos 2022-2023 i 2023-2024 8 alumnes van rebre classes en horari extraescolar a la ciutat de Barcelona, organitzades per l'Ajuntament de la ciutat. El curs 2024-2025, 45 alumnes han estudiat urdú a Barcelona a càrrec de l'entitat Cross Cultural Action contractada per l'Ajuntament.

4.9 Portuguès

El portuguès és llengua oficial a Portugal, Angola, Brasil, Moçambic, Guinea-Bissau, Sao Tomé i Príncipe, Cap Verd i Timor Oriental. A més, cal recordar que és una llengua molt pròxima al gallec. A tot el món, el parlen gairebé 240 milions de persones.

En el curs 2024-2025, a les escoles de Catalunya públiques o privades en règim de concert, hi havia més de 3.700 alumnes matriculats amb nacionalitat d'un país on es parla el portuguès.

Les classes de llengua i cultura portugueses que s'ofereixen en alguns centres educatius de Catalunya són fruit de l'acord de cooperació entre Espanya i Portugal en matèria educativa. L'Institut Camões és, des de l'any 2009, la institució competent per promoure l'ensenyament de portuguès a l'exterior. El Departament d'Educació col·labora amb l'Institut Camões des del curs 2008-2009. Les classes de portuguès s'ofereixen com a activitat extraescolar i també com a opció curricular a secundària, en l'horari lectiu dels alumnes. El professorat que imparteix les classes és personal funcionari nomenat i retribuït pel govern de Portugal. Les classes s'adrecen a alumnat d'educació infantil, primària i secundària, en horari extraescolar o lectiu, i són gratuïtes. Els alumnes de més de 15 anys poden obtenir un certificat oficial de coneixement de portuguès a través de les escoles oficials d'idiomes o bé es poden presentar a les proves per a l'obtenció de certificats de portuguès com a llengua estrangera que expedeix el Centro de Avaliação de Portugues Língua Estrangeira (CPLE), unitat de la Facultat de Lletres de la Universitat de Lisboa.

Les classes es realitzen dins i fora de l'horari lectiu i van adreçades a alumnat de primària, secundària i adults. Malgrat el nombre elevat d'alumnes de parla portuguesa, el govern de Portugal ha anat reduint amb els anys el nombre de professorat i de classes de portuguès a Catalunya. Al principi, l'Institut Camões designava cinc professors per fer classe de portuguès a les escoles de Catalunya. Actualment, però, només en designa un, el qual exerceix a l'Escola Pau Claris de la Seu d'Urgell, de manera telemàtica des del Principat d'Andorra.

Les classes s'ofereixen a l'empara dels acords entre el govern espanyol i el govern portuguès següents:

- Conveni cultural entre Espanya i Portugal, signat a Madrid el 22 de maig de 1970, exhortant ambdós estats a organitzar l'ensenyament de la llengua, de la literatura i de la civilització de l'altra part en els establiments escolars del seu país.
- Instruccions de 21 d'octubre de 1996, de la Direcció General de Centres Educatius del Ministeri d'Educació i Cultural, per al desenvolupament del *Programa de Lengua y Cultura Portuguesa*. BOE núm. 45, 4 de novembre de 1996. Estableix que, des del curs 1987-88 es duu a terme en centres docents espanyols el Programa de Llengua i Cultura Portuguesa, dins de l'espai de cooperació institucional existent entre Espanya i Portugal en matèria educativa. Fixa, com a objectiu, afavorir la integració de l'alumnat portuguès i lusoparlant en el sistema educatiu espanyol. Per al desenvolupament d'aquest programa s'adscriu als centres docents espanyols professorat portuguès que forma part de la Xarxa d'Ensenyament de Llengua Portuguesa a l'Estranger, i depèn a efectes administratius de la *Agregaduría para la Educación de la Embajada de Portugal en España*.
- *Memorando de entendimiento entre el Ministerio de Educación del Reino de España y el Ministerio de Educación de la República Portuguesa para la Enseñanza y Promoción de sus Lenguas*, signat a Mérida el 13 de juliol de 2009. Mitjançant aquest memoràndum les parts es comprometen a donar suport a la introducció i el desenvolupament de les dues llengües oficials com a llengües optatives d'avaluació curricular en els centres escolars d'ambdós estats.
- *Portaria núm. 914/2009, de 17 de agosto, del Ministerio da Educação de Portugal*. Estableix els objectius i continguts del *Programa Lengua y Cultura Portuguesas en el Extranjero*, ensenyament que pot ser organitzat tant en horari lectiu com a extraescolar.
- *Decreto-lei 65-A/2016, de 25 de Outubro*, que regula el règim jurídic de l'ensenyament del portuguès a l'estranger.
- *Real Decreto 126/2014, de 28 de febrero, por el que se establece el currículo básico de la Educación Primaria*. Recull el portuguès com a llengua estrangera curricular. BOE núm. 52 d'1 de març de 2014.
- *Real Decreto 1105/2014, de 26 de diciembre, por el que se establece el currículo básico de la Educación Secundaria Obligatoria y del Bachillerato*. Recull, igualment, el portuguès com a llengua estrangera curricular. BOE núm. 3 de 3 de gener de 2015.

En el curs 2021-2022 es van oferir classes de llengua i cultura portuguesa en horari extraescolar i de manera virtual a 2 centres de la Seu d'Urgell. Un total de 6 alumnes han assistit a les classes. El nombre de participants va disminuir encara més durant el curs 2022-2023, ja que només hi van assistir 3 alumnes d'aquesta població. Durant el curs 2023-2024 i 2024-2025, no hi ha hagut cap alumne estudiant portuguès.

4.10 Rus

El rus és llengua oficial a Rússia, Bielorrússia, Kirguizistan, Kazakhstan, Abkhàzia i Ossètia del Sud; d'ampli ús a Ucraïna (llengua materna d'un 52% de la seva població); d'ampli ús a Estònia i Letònia (que tenen entre un quart i un terç de població russoparlant) i *de facto* oficial a Transnístria (regió de Moldàvia). A més, és un dels sis idiomes oficials de l'ONU. És parlat també per importants sectors de la població de les altres nacions que alguna vegada van pertànyer a la Unió Soviètica.

El rus és l'idioma més estès geogràficament d'Euràsia, així com l'idioma amb més parlants com a llengua nadiua d'Europa, amb una estimació d'entre 150 i 180 milions de parlants nadius, la qual cosa el situa com el setè idioma del món en nombre de parlants nadius.

En el curs 2024-2025, a les escoles de Catalunya públiques o privades en règim de concert, hi havia gairebé 4.000 alumnes matriculats amb nacionalitat d'un país on es parla rus.

El rus s'ha ensenyat en horari extraescolar al curs 2024-2025 i a través de la Associació Centre de llengua i cultura russes Dostoievski a Tarragona, i de la Associació Raduga i la Asociación cultural El Mundo a Barcelona, a 137 alumnes de Educació Bàsica.

4.11 Llengua i cultura gallegues

L'impuls de l'ensenyament i aprenentatge de la llengua i literatures gallegues a l'etapa de secundària parteix d'un projecte educatiu que va néixer l'any 1999 a la Universitat de Barcelona, el Projecte Galauda, i que es va desenvolupar amb molt d'èxit durant gairebé vint anys en diversos instituts de secundària de Catalunya.

Per tal de reprendre l'ensenyament d'aquesta llengua als centres on hi ha professorat amb l'acreditació lingüística necessària, el curs 2021-2022 es va pilotar l'experiència a quatre instituts de diferents llocs del territori. El professorat que la imparteixi disposa de materials didàctics digitalitzats i validats per la Secció de Filologies Gallega i Portuguesa de la UB.

Durant el curs 2022-2023, 150 alumnes de dos instituts de secundària van estudiar gallec en horari lectiu. Un d'aquests centres va rebre un ajut de la Secretaria General de Política Lingüística de la Xunta de Galícia per fer un viatge d'estudis a Santiago de Compostel·la.

Durant el curs 2023-2024 i 2024-2025 no hi ha hagut cap estudiant de gallec en horari lectiu.

4.12 Japonès

El japonès (日本語 nihongo o nippongo, en japonès) és una llengua parlada per uns 130 milions de persones. Al Japó, a les comunitats d'emigrants japonesos, especialment al Perú i al Brasil, i a l'illa d'Angaur a la República de Palau. A les escoles de Catalunya públiques o privades en règim de concert, hi ha uns 131 alumnes matriculats amb nacionalitat japonesa. La majoria d'aquest alumnat es concentra a les etapes d'educació infantil i primària.

L'any 2022 a Catalunya hi havia, segons dades de l'IDESCAT, un total de 2.288 persones d'origen japonès, xifra que representa el 0,03% sobre el total de població estrangera (1.272.000 persones). El gruix de la població d'origen japonès es concentra a la comarca del Barcelonès (1.592 persones), seguida del Vallès Occidental (204) i el Maresme (82).

A l'Institut Alexandre Deulofeu de Figueres 12 alumnes van cursar japonès durant el curs 2021-2022. El centre va rebre un ajut de la Fundació Japó per adquirir materials didàctics. Segons el Consolat General del Japó a Barcelona, es tracta del primer i únic centre de secundària que imparteix aquesta llengua a tot l'Estat espanyol.

Durant el curs 2022-2023, en aquest mateix centre 16 alumnes van estudiar japonès en horari lectiu. A més, es va detectar un interès elevat per la llengua japonesa i, de fet, són diversos els alumnes de batxillerat que estudien japonès en una EOI i tenen concedides les convalidacions de matèries optatives corresponents. És per això que es va oferir, durant el torn de formació d'estiu, el curs de "Didàctica del japonès" adreçat a professorat titulat en japonès que tingués interès a impartir aquesta llengua a l'educació secundària.

Aquest curs escolar, 2024-2025, el japonès s'ha impartit com a matèria optativa a secundària en 5 instituts de Catalunya. L'han cursat 163 alumnes:

- INS Alexandre Deulofeu (Figueres)
- INS Montserrat Roig (Sant Andreu de la Barca)
- INS Joan Oró (Martorell)
- INS Miquel Tarradell (Barcelona)
- INS Joan Oliver (Sabadell)

5 Coordinació i gestió de les activitats

El Servei de Llengües Estrangeres i d'Origen coordina i fa el seguiment de les classes de llengua i cultura d'origen, especialment de les que s'ofereixen en el marc de programes institucionals o d'acords formals de col·laboració.

L'objectiu és, d'una banda, garantir que les activitats en llengües no curriculars formen part del projecte lingüístic del centre on s'imparteixen; i, d'una altra, promoure el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits pels alumnes. Es vetlla, en aquest sentit, perquè el professorat mantingui reunions periòdiques amb la direcció del centre on està adscrit i amb l'equip de Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social del territori.

S'incentiva, així mateix, que el professorat de llengües d'origen participi en activitats multiculturals o de reconeixement de la diversitat que duguin a terme els centres educatius, i en altres activitats organitzades directament pel Departament d'Educació (jornades, activitats formatives, grups de treball, etc.).

És objectiu del Servei, així mateix, contribuir a la formació permanent del professorat del sistema oferint accions formatives que els permetin aprofundir en el coneixement de les llengües i cultures vinculades als orígens familiars de l'alumnat, tant des de la perspectiva

d'afavorir el reconeixement mutu i la cohesió social, com pel potencial que el capital lingüístic i cultural d'aquest alumnat representa per a una societat diversa i complexa que interactua en un context global.

6 Certificació de coneixements de llengües d'origen

A partir del 2022-23 l'alumnat de centres de secundària que participi en el ["Programa de certificació dels coneixements de llengües estrangeres en determinats ensenyament"](#) pot presentar-se a les proves d'acreditació de nivell B1 o B2 d'àrab i xinès.

Reconeixement de la Segona Llengua Estrangera cursada fora del centre:

A secundària, els alumnes que cursin una segona llengua estrangera, que no s'ofereixi en el centre educatiu, i que ho facin en una escola oficial d'idiomes o en institucions oficials o governamentals (com ara l'Institut Goethe, l'Institut Francès, l'Institut Italià de Cultura o l'Institut Confuci, per exemple) poden sol·licitar-ne el reconeixement. En aquests casos, l'alumne o alumna ha d'acreditar que està matriculat en un d'aquests centres i ha de comunicar, si fos el cas, l'abandonament d'aquests estudis. La formació ha de ser d'un mínim de 50 hores per poder ser convalidada.

L'alumnat que cursa àrab, portuguès o romanès en el marc de programes intergovernamentals en els quals participa el Departament d'Educació, pot sol·licitar igualment el reconeixement d'aquests estudis com a Segona Llengua Estrangera. En aquest cas, el centre on s'imparteixen aquestes classes és el que ha d'acreditar la participació de l'alumne o alumna en aquesta activitat.

El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs. El reconeixement de la formació en cursos posteriors queda supeditada a l'acreditació de la superació del curs previ.

Els alumnes poden cursar, si ho desitgen i dins de l'horari lectiu, una altra optativa que ofereixi el seu centre educatiu.

A batxillerat l'alumne o alumna que cursa batxillerat i, al mateix temps, una segona llengua en una escola oficial d'idiomes pot sol·licitar la convalidació de matèries optatives de batxillerat (6 hores setmanals a primer i 4 hores setmanals a segon), si compleix alguna de les condicions següents:

- Cursa a l'EOI el nivell B2 o superior d'una segona llengua estrangera que ofereix el centre.
- Cursa a l'EOI una llengua estrangera que no ofereix el centre.

A banda de les escoles oficials d'idiomes, les següents institucions o organismes ofereixen també proves de certificació de coneixements de llengües d'origen reconegudes internacionalment.

Àrab

Certificat Internacional de Maîtrise en Arabe 1 (CIMA 1) i el Certificat Internacional de Maîtrise en Arabe 2 (CIMA 2). És un certificat desenvolupat per l'Institut du Monde Arabe, juntament amb France Education International (antic CIEP), d'acord amb els barems del MEQR.

<https://www.imarabe.org/fr/activites/cours-arabe/cima>

Xinès

Fundació Institut Confuci de Barcelona, <http://www.confuciobarcelona.es/>. Centre administrador de proves oficials HSK.

Neerlandès

Oranje-dijkschool, <http://www.oranjedijkschool.com/>. Aquesta escola és centre examinador de les proves oficials CNaVT (Certificación *Nederlands als Vreemde Taal*)

Institució / Organisme	B1	B2	C1	C2
CNaVT (Certificaat Nederlands als Vreemde Taal)	FORM B1 (Formal Social)	PROF B2 (Professional de negocis)	EDUP C1 (Professional d'Educació)	
		STRT B2 (Competència inicial per a l'educació)		
IUTC (InterUniversity Testing Consortium)		ITNA (Interuniversit y Test of Dutch for Speakers of Other Languages) B2		

Rus

Institució / Organisme	B1	B2	C1	C2
State testing system in the Russian Language for Foreigners	PERVYJ	VTOROJ	TRETIJ	CHETVERTYJ
Pushkin State Russian Language Institute	ПОВСЕДНЕВНОЕ ОБЩЕНИЕ Comunicació quotidiana B1	ПОВСЕДНЕВНОЕ ОБЩЕНИЕ Comunicació quotidiana B2	ПОВСЕДНЕВНОЕ ОБЩЕНИЕ Comunicació quotidiana C1	ПОВСЕДНЕВНОЕ ОБЩЕНИЕ Comunicació quotidiana C2
	ДЕЛОВОЕ ОБЩЕНИЕ Negocis B1	ДЕЛОВОЕ ОБЩЕНИЕ Negocis B2	ДЕЛОВОЕ ОБЩЕНИЕ Negocis C1	ДЕЛОВОЕ ОБЩЕНИЕ Negocis C2
	РУССКИЙ ЯЗЫК В МЕЖДУНАРОДНОМ ТУРИСТСКОМ	РУССКИЙ ЯЗЫК В МЕЖДУНАРОДНОМ ТУРИСТСКОМ	РУССКИЙ ЯЗЫК В МЕЖДУНАРОДНОМ ТУРИСТСКОМ	

	БИЗНЕCE Turisme Internacional B1	БИЗНЕCE Turisme internacional B2	БИЗНЕCE Turisme Internacional C1	
St. Petersburg State University: State Testing in Russian as a Foreign Language (TORFL)	Первый сертификационный уровень (ТРКИ-I / B1) (TORFL-I)	Второй уровень (ТРКИ- II / B2) (TORFL-II)	Третий уровень (ТРКИ- III / C1) (TORFL-III)	Четвертый уровень (ТРКИ- IV / C2) (TORFL-IV)

Romanès

Institució / Organisme	B1	B2	C1	C2
The European Language Certificates (TELC)	TELC Română B1	TELC Română B2		
BBU-RCI Consortium for Testing Romanian as a Foreign Language	Limba Română, Nivelul B1	Limba Română, Nivelul B2		

Portuguès

Institució / Organisme	B1	B2	C1	C2
Instituto Camoões i Universidade de Lisboa	DEPLE (Diploma Elementar de Português Língua Estrangeira)	DIPLE (Diploma intermedio de português Língua Estrangeira)	DAPLE (Diploma Avanzado de Português Língua Estrangeira)	DUPLE (Diploma Universitário de Português Língua Estrangeira)
The European Language Certificates (TELC)	TELC Português B1			

Web del PLCO

<https://xtec.gencat.cat/ca/projectes/plurilinguisme/llengues-gestio/origen/>

6 Formació

Durant el curs 2024-2025 s'han organitzat diversos tallers i cursos de formació per al professorat, assessors/es LIC i alumnes de primària i secundària.

L'objectiu dels cursos de formació del professorat ha estat:

- Conèixer aspectes socioculturals de les cultures i llengües de l'alumnat de procedència estrangera per tal d'afavorir-ne l'escolarització.
- Proporcionar eines i estratègies interculturals, que permetin respondre a les necessitats d'un alumnat divers.
- Presentar casos de bones pràctiques d'aula i en l'àmbit educatiu amb famílies de contextos culturals diversos.

En total s'han organitzat 9 cursos i s'han ofert 342 places. S'han rebut 348 sol·licituds.

7 Perspectives actuals i de futur

Consolidada la formació en aquestes llengües en horari extraescolar, s'observa un increment de la demanda d'algunes llengües, especialment l'àrab i el xinès, per ser impartides dins l'horari escolar i, per tant, en el marc curricular. En el curs 2018-2019, el Departament d'Educació ha donat resposta a aquesta qüestió oferint classes d'àrab en horari lectiu en quatre centres de Catalunya i xinès en més de sis. En el cas de l'àrab, majoritàriament és el professorat del programa LACM qui imparteix aquestes classes. En el del xinès, en canvi, sobretot ho fa professorat del sistema amb formació acreditada en aquesta llengua.

Paral·lelament, des del curs 2017-18 es facilita la convalidació, a secundària, i com a matèria optativa de segona llengua estrangera, d'estudis de llengües no curriculars fets fora de l'horari escolar. Concretament, aquest reconeixement és possible quan els estudis són d'una llengua addicional que no ofereix el centre i amb el benentès que s'hagin fet en una escola oficial d'idiomes, en el marc del Programa de llengües i cultures d'origen del Departament d'Educació o en institucions oficials o governamentals. En el cas del Programa de llengües d'origen, la petició de reconeixement es restringeix a les llengües que s'imparteixen en el marc d'acords intergovernamentals (àrab, portuguès i romanès). A partir del curs 2018-19 en l'expedient de l'alumne consta, en la mateixa columna de Segona Llengua Estrangera, la llengua corresponent amb l'esment que està convalidada. Les matèries convalidades no tenen qualificació ni computen a l'efecte del càlcul de la nota mitjana. L'alumne pot cursar, si ho desitja i dins de l'horari lectiu, una altra optativa que ofereixi el seu centre educatiu.

Durant el curs 2020-21 es van publicar els documents de currículum i orientacions: [Bloc transversal de coneixement de la llengua i cultura xineses](#) i [Currículum i orientacions. Bloc transversal de coneixement de la llengua i cultura àrabs](#). Acompanyen a aquests document un recull d'[unitats didàctiques](#) d'ESO elaborades per professorat d'EOI i de l'Institut Confuci de Barcelona, i supervisades i validades per la Universitat Autònoma de Barcelona i el Servei de Llengües Estrangeres i d'Origen del Departament d'Educació.

A començaments del curs 2021-22 es va publicar el document [Competències bàsiques. Àmbit lingüístic. Llengua àrab i Llengua xinesa](#) que, juntament amb els documents de currículum i orientacions, es pretén que esdevingui un instrument de referència per a l'ensenyament d'aquestes llengües tant per part de docents del sistema amb coneixements lingüístics acreditats, com per part de professionals que formin part d'organitzacions que ofereixen activitats extraescolars. En aquest sentit, en el marc de la formació d'estiu del Departament d'Educació, s'han ofert accions formatives específicament adreçades a professorat del sistema amb acreditació lingüística en aquestes llengües per tal d'adquirir estratègies metodològiques per impartir àrab i xinès com a optativa a l'ESO o com a segona llengua estrangera. En un futur es preveu oferir formació a les entitats amb qui el Departament col·labora actualment o ho farà en el futur, per tal de garantir la coherència metodològica en l'ensenyament de segones i terceres llengües apreses dins del sistema o fora.

Des del curs 2020-2021 el Programa de Llengües i Cultures d'Origen compta amb noves eines de difusió: un espai [Nodes](#) i un compte a Twitter (@PLCOrigen).

El dia 1 de setembre del 2017 es va signar un Conveni de col·laboració entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament d'Educació, i la Universitat Autònoma de Barcelona per a la realització de pràctiques d'estudiants en el Departament .

Les pràctiques estan obertes a alumnat universitari del Grau d'Estudis de l'Àsia Oriental, del Grau d'Estudis d'Espanyol i Xinès, del Grau de Traducció i d'Interpretació (xinès i àrab) del Màster de Didàctica del Xinès per a Hispanoparlants (les pràctiques inclouen dues modalitats: acompanyament lingüístic, cultural i acadèmic, i mediació/interpretació):

Durant el curs 2024-2025 s'han fet pràctiques de xinès en 5 centres:

1. La Salle Horta (Barcelona).
2. La Inmaculada (Sant Vicenç dels Horts).
3. Escola Arrels (Badalona).
4. Agora International School (Sant Cugat).
5. Col·legi Sant Josep (Sant Sadurní d'Anoia).

En el futur s'espera que es puguin signar altres acords amb entitats, organismes i associacions que puguin contribuir a reforçar i/o ampliar l'oferta d'ensenyament de llengües i cultures vinculades als orígens familiars de l'alumnat.

Finalment, convé engegar estratègies que garanteixin la continuïtat en l'aprenentatge de les llengües d'origen. Cal tenir en compte, en aquest sentit, que moltes d'aquestes llengües s'aprenen únicament a primària i rarament l'aprenentatge té continuïtat més enllà del primer cicle de secundària. És, per tant, necessari establir un procediment que garanteixi aquesta continuïtat, mitjançant, per exemple, les escoles oficials d'idiomes. Igualment, és important facilitar l'acreditació d'aquests coneixements, especialment un cop finalitzada la secundària.

Servei de Llengües Estrangeres i d'Origen
Barcelona, 30 d'octubre de 2025